

זֶה תָּרַח קָדוֹשׁ עִם פִּירְזֵשׁ מִתּוֹקֵן מִדְבֵּשׁ עַל הַפְּרִשָּׁה

פרשת בא תשפ"א

עלון מס' 117

"לבעזה" ת"ע"י מרכז מותוק מידבש"ת. ד. 5135 ירושלים

הקב"ה שמר את ישראל מבחוץ

אמיר רבי אבא, בכמה אתרין חס קדרשא בריך הוא על בניו, עבד בר נש ביתא, וקדישא בריך הוא נטהרא לך, והכא אמר, רשים על פתחא ריא דמהימנותא דילי, ואת שרי לגו ביתך ואנא גיטיר לך לבר, דכתיב ואת לא תצאו איש מפתח بيתו עד בקר, וכתיב וראה את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות ופסח יהו"ה על הפתח ולא יתן המשחית לבא אל בתייכם לנגורו.

הקב"ה עובר ממדה למדעה כדי לעשות דין או רחמים

ועבר יהו"ה לנגורף את מצרים, Mai ועבר, העבר על שורי דינא דכתרין (נ"א דקטרין), ההו מתקשרי בכתрин אחרני דלעילא, ושרא להו מקיומיהון, ועבר על אורחות, בגין מעבד בהו דינא ולנטרא להו לישראל, ובדין הוא כל ועבר ועברתי ויעבר, קדרשא בריך

מותוק מידבש

הקב"ה עובר ממדה למדעה כדי לעשות דין או רחמים

ועבר יהו"ה לנגורף את מצרים שואל Mai ועבר מה שייך אצל הקב"ה לשון העברה האל מלא כל הארץ כבודו (עשרה ו), ואמר שהכוונה של ועבר היא דעבר על שורי דינא דכתרין שעבר על שורת הדין של ספירות הקליפות שבהם היו אחוזים המצרים, דהוו מתקשרי בכתрин אחרני דלעילא שאלו הספריות היו הקשורות בספירות אחרות של מעלה דהינו של הקדושה שם שמש היה יניקהם, ושרא להו מקיומיהון והקב"ה התיר אותם מקיומם, ר"ל שהתייר את הקשר שביניהם ועייז לא היה להם מקום אחיזה ויניקה ומילא נטבל קיומם, ועבר על אורחות ועבר הקב"ה על דרכיו ומדתו שדרכו לוחם, בגין לעבד בהו דינא כדי לעשות דין במצרים במכות בכורות, ולנטרא להו לישראל ולשמור את בכורי ישראל שלא יהיה בהם נגף, ובדין הוא כל ועבר ועברתי ויעבר וכן הוא כל לשון של ועבר ועברתי

הקב"ה שמר את ישראל מבחוץ

אמיר רבי אבא, בכמה אתרין חס קדרשא בריך הוא על בניו בכמה מקומות מצינו שהקב"ה חס ומרחם על בניו, כגון עבד בר נש ביתא אם בנה אדם בית, וקדישא בריך הוא אמר ליה ב通俗 שמי ושיוי לפתח הקב"ה אומר לו כותוב את שמי שהוא המזוזה ותשים אותו על פתח, ואת שרי לגו ביתך ואנא אתיב לבר בפתח נטהרא לך ואותה תשב בבית בפנים ואני אשב בחו"ן בפתח לשמור אותו. והכא גם כן במצרים אמר רשים על פתחא ריא דמהימנותא דילי אמר הקב"ה לישראל רשות על הפתח סוד אמונה שלי דהינו סוד ר' אותיות שם הו"ה כנ"ל, ואת שרי לגו ביתך ואנא גיטיר לך לבר ואותה תשב בתוך ביתך ואני אשמור לך מבחוץ דכתיב ואת לא תצאו איש מפתח بيתו עד בקר, וכתיב וראה את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות, ופסח יהו"ה על הפתח, ולא יתן המשחית לבא אל בתייכם לנגורף הרי שהקב"ה שמר את ישראל מבחוץ. (דף לו ע"א, ובכיאורינו כרך ה עט' שפ-שפ)

הוא עבר על כל אורךיו, או לדינא או לרוחמי, הכא ועバー בגין למעבד דין, ה تم ויעבר בגין לרוחם.

הקב"ה הזמין לרשב"י תשובה לשאלת החבירים

אמר רבי יוסי, בכמה זמנים שאילנא, האי דכתיב ויהי בחצى הלילה ויהו"ה הכה כל בכור הארץ מצרים, אםאי לא היה ביום מא דיתגלי לפל פרסומי ניסא, ואםאי מיתו כל אינון חלשי דבתר רחיה, ואינון טלייא דבנוי ענא, ולא מיתו מלכי ופרדשci וגבורי מגיחי קרבא, במא דהוה בסנהדריב, דכתיב (מכ ט לה) ויצא מלאך יהו"ה ויה במחנה אשור וגוו', ותניין בלהו מלכין בני מלכין רופינוס ופרדשci, ה تم (דף לו ע"א) אהזי גבורתא חדד שליחא דיליה יתר מהאי, דהוה יאות למחיי דיליה יתר.

אמר לייה יאות שאלת, ואני לא שמענא מידי בהאי, ולא אימא, אבל הא זכינה לכל הא וארכא אתפקן קמן, אני שמענא דרבי שמעון בר יוחאי מרכי שוקין דטבריה, ניזיל גביה, יתבו עד דהוה נהיר יממא, פד סליק נהරא קמו ואזולג, פד מטו גביה, אשכחוהו דהוה יתיב וספרא דאגדטא בידיה.

מהוק מדבר

לו ע"א) אהזי גבורתא חדד שליחא דיליה יתר מהאי שם נראתה גבורתו של אחד משליחיו יותר מבכאן, דהוה יאות למחיי דיליה יתר והרי היה ראוי להיות גבורתו של הקב"ה יותר, כי שם כתוב ויצא מלאך ה, ובמצרים כתוב אני ה' ופירשו חז"ל (ילקוט פ' נט, ק"ע) אני ולא מלאך.

אמר לייה רבי חייא לרבי יוסי יאות שאלת, ואני לא שמענא מידי בהאי, ולא אימא יפה שאלת ואני לא שמעתי בזה כלום لكن לא אומר סברא עצמי, אבל הא זכינה לכל הא אבל הלא זכינו לכל זה לדאות ולשםוע כרו של מעלה נnil, וארכא אתפקן קמן והדרך מוכן לפניו, כי אני שמענא דרבי שמעון בר יוחאי מרכי שוקין דטבריה אני שמעתי שרבי שמעון מטהר השוקים של עיר טבריה, כי היה מקום שהוא שם ספק טומאה והיה לכהנים טורה לסבב אותו הדרך ורבי שמעון טירח את המקום ההוא שהכהנים יכולו לעبور דרך נקודה שנזכה גם כן לשמעוע מרבי שמעון ביאור באלו הפסוקים. יתבי עד דהוה נהיר יממא ישבו במקומות עד שהAIR היום, פד סליק נהרא קמו ואזולג כשלשה או ר היום קמו והלכו לדורכם, פד מטו גביה אשכחוהו דהוה יתיב וספרא דאגדטא בידיה כשהגיעו אצל רבי שמעון מצאו אותו שהוא יושב וספר אגדהacho בידו.

ויעבור, רקדשא בריך הוא עבר על כל אורךיו או לדינא או לרוחמי שהקב"ה עbor על כל דרכיו מדרה למדרה בין לדין בין לרוחמים, הכא ועバー בגין למעבד דין כאן כחוב ועバー כדי לעשות דין, ה تم ויעבר בגין לרוחם שם שכחוב (קומות לד) ויעבר ה' על פניו הוא לרוחם על ישראל. (דף לו ע"ב, וככיאורינו ברוך ה' עט' שפה)

הקב"ה הזמין לרשב"י תשובה לשאלת החבירים

אמר רבי יוסי לרבי חייא בכמה זמנים שאילנא הא כבר כמה פעמים שאלתי מה דכתיב ויהי בחצى הלילה ויהו"ה הכה כל בכור הארץ מצרים, אםאי לא היה ביום מא דיתגלי לפל פרסומי ניסא למה לא הייתה מיתה מכת בכורות ביום שתיתגללה פרסום הנס לעניין כל, ואםאי מיתו כל אינון חלשי דבתר רחיה, ולמה מתו אותם החלשים לאחר הריחסים, ואינון טלייא דבנוי ענא ואותם הטלאים בני החאן, ולא מיתו מלכי ופרדשci וגבורי מגיחי קרבא ולא מתו המלכים והשרים והగבורים עורכי המלחמה, במא דהוה בסנהדריב כמו שהיה בסנהדריב שמתו כל המלכים והשרים דכתיב ויצא מלאך יהו"ה ויה במחנה אשור מאה שמנונים וחמשה אלף, וישכימו בקר והנה כלום פגרים מתיים, ותניין בלהו מלכין בני מלכין רופינוס ופרדשci ולמדנו שכולם היו מלכים ובני מלכים ושרים וקצינים, ה تم (דף

פתח ואמר (ישעה מ ז) **כל הגוים** **כאין נגידו מאפס** **וთהו נחשבו לו**, **כיוון** **דאמר כל הגוים** **כאין נגידו**, **למה כתיב מאפס ותהו נחשבו לו**, **אלא אוליפנא**, **דעתייהו דכל עמיין דעלמא**, **demheimnotta delhon** הוא **כאין**, **دلא ארבוקו עלאיין ותפאיין**, **ושווין לקליליהו מהימנותא דשטוותא**, **אבל מאפס ותהו נחשבו לו**, **פהאי עלעולה דסחרא** (ס"א דפרחא) **ברוחא**, **ומתגלגלא בקייטה בריקניא**, **הרא הוא כתיב** (רניאל ד לב) **וכל דיירי ארעה פלא חשיבין**.

הטעם שיציאת מצרים היא יסוד ושורש התורה

תנא **כל זמנין ותגין ושבתין**, **בלחו דיכרנא להאי**, **ועל האי אתקיימו בלהו**, **дал מללא האי לא הוה נטורא זומניין ותגין ושבתין**, **ובגיני כה לא אשטעי דיכרנא דמצרים מכל זמנין ותגין ושבתין**.

פא חזי, **דיןא** (ס"א דא) **הוא יסוד ושרש אורה ופודוי**, **וכל מהימנותא שלימטה דישראל**.

ועוד אמאי לא הוה ביממה דשאילתו, **תגיןן**, **כתיב הואייה יהויה**

מהוק מדבש

מצרים, לכן תיקנו חז"ל להזכיר בכל המועדים והשבותות צר ליציאת מצרים, **ועל האי אתקיימו בלהו** ועל יציאת מצרים מתקימת כל התורה, **дал מללא האי לא הוה נטורא זומניין ותגין ושבתין** שאם לא יציאת מצרים לא יהיה לנו המצאות של שמירות הזמנים והחגים והשבותות, **ובגיני כה לא אשטעי דיכרנא דמצרים מכל זמנין ותגין ושבתין** לכן לא יקרה ולא יסור הזכור של יציאת מצרים מכל המועדים והחגים והשבותות.

פא חזי, **דא הוא יסוד ושרש אורה ופודוי** **וכל פודוי וכל מהימנותא שלימטה דישראל** בא וראה שיציאת מצרים היא הטוד והשורש של התורה ושל כל המצאות וכל האמונה שלימה של ישראל, כי תחילת ציריך האדם לצאת מתחת יד הקלייפות ואחר כך יוכל ליכנס פנימה אל הקדושה, על כן את השבח של יציאת מצרים נעה על ראש שמחתנו, כי או ביטל הקב"ה כח הקלייפות מעל ישראל, ואם לא כן עדין הינו שקוועים בחשך הקלייפות ולא היה לנו אור התורה.

ועוד אמאי לא הוה ביממה דשאילתו ומה ששאלות (עמי פמ' ל"ס וועל) למה לא היתה מכת בכורות ביום, הנה על זה **תגיןן** כי לאורה קשה כתיב היום **אתם יוצאים** פעמי כתוב שיצאו ביום, **וכתיב הואייה יהויה אלהיך** ממצרים לילה ופעמי כתוב שיצאו

פתח ואמר רבי שמעון לפרש מש"כ **כל הגוים כאין נגידו מאפס ותהו נחשבו לו** **פתיחה זו הזמין הקב"ה** בפי רבי שמעון לתשובה שאליהם מבואר لكمן, והקשה **כיוון** **דאמר כל הגוים כאין נגידו**, **הלא הכל בכלל למה כתיב מאפס ותהו נחשבו לו** מה מוסיף הכתוב בזה, ותרץ אלא אוליפנא אלא אלו לומדים מפסיק זה, כי **דעתייהו דכל עמיין דעלמא דהימנותא דלהון** הוא **כאין** שדעתם של כל אומות העולם שהע"ז שליהם שמאmins בה היא גrole וקרלה בעניין הקב"ה כספירת הכתור הנקרת אין, **دلא ארבוקו עלאיין ותפאיין** שלא השיגו הועלונים והתחתונים, **ושווין לקליליהו מהימנותא דשטוותא** ושים כגדם נגדו של שותה, **אבל** **באמת מאפס ותהו נחשבו לו** פירוש **פהאי עלעולה דסחרא ברוחא ומתגלגלא בקייטה בריקניא** כמו זה המתהף ברוח ומתגלגל בקייז לרייך, **הרא הוא דכתיב וכל דיירי ארעה פלא חשיבין** כל יוшиб הארץ עם הע"ז שליהם כולם נחשבים כגדום, והואיל וכן לא נחשב לו כלל לרבותיתירה אם היה הורג את הגודלים שביהם. (דף לו ע"ב-לו ע"א, ובביאוריינו ברוך ה עמי' שצנ-שצד)

הטעם שיציאת מצרים היא יסוד

ושורש התורה

תנא כל זמנין ותגין ושבתין **בלחו דיכרנא להאי** **למדנו** **של כל הזמנים והחגים והשבותות הם זכר ליציאת**

אליהיך ממצרים לילה, אלא תאנא עקרא דפוקנָא דישראל לא הוה אלא בלילה, דלייליא שרא קטרין ועבד נוקמין, רוימא אפיק לון בריש גלי, הרא הוא דכתיב (במדבר לג) יצאו בני ישראל ביד רמה לעני כל מצרים, נ"א הוא: ועוד לילה שארי קטרין ועבד נוקמין זדינין, רוימא גלי ופרקם ניסא ונוקמן דאתעביד, הרא הוא דכתיב יצאו בני ישראל ביד רמה וגוי), וכתייב ומצריים מקברים את אשר הוציאתי אותם מארץ מצרים, דאפקית להו מרשותהacha, ועאלית לון ברשותי.

ישראל יצא מרשות הסט"א לרשות הקב"ה

תנא לא נפקו ישראל מצרים עד דאתברו בלהו שלטוין דלעילא (משולטניהון) משולטניהון, ונפקו ישראל מרשותהון, ועאלו לרשותה קדישא עלאה דקדשא בריך הוא, ואתקטירו ביתה, הרא הוא דכתיב (ויקרא כה ה) כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם, מי טעם עבדי הם, אשר הוציאתי אותם מארץ מצרים, דאפקית להו מרשותהacha, ועאלית לון ברשותי.

מהות מדבר

ישראל יצא מרשות הסט"א לרשות הקב"ה

תנא, לא נפקו ישראל מצרים עד דאתברו בלהו שלטוין דלעילא משולטניהון למדנו שלא יצאו ישראל מצרים עד שנשברו כל השלוטונים והשרים של מעלה מומשלתם, ונפקו ישראל מרשותהון ועאלו לרשותה קדישא עלאה דקדשא בריך הוא ויצאו ישראל מרשותם ונכנסו לרשות הקדושה העלונה של הקב"ה, ואתקטירו ביתה ונקשרו ונടבקו בו באחבה, הרא הוא דכתיב כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם ומפרש מי טעם עבדי הם למה הם עברי, לפי אשר הוציאתי אותם מארץ מצרים פירוש דאפקית להו מרשותהacha ועאלית לון ברשותי שהוציאתי אותם מרשות הסטרא אחרת והכński את ברשותי ברשות הקדושה.

(דף ע"א, ובביאורינו ברך ה עמ' תל)

בלילה, ומחרץ לא לא תאנא עקרא דפוקנָא דישראל לא הוה אלא בלילה אלא למדנו שעיקר גאותה ישראל לא היתה אלא בלילה עיי המלכות שהיא מדת הלילה דלייליא שרא קטרין ועבד נוקמין כי מדת הלילה התירה כל קשי הכספיים ועתה נקמות למצרים, רוימא אפיק לון בריש גלי ואחר כך מדת היום שהוא ז"א בכח חמשים שעריו בין הוציאו אותם ביד רמה לעניי כל מצרים, וכתייב ומצריים מקברים את אשר הפה יהו"ה ביהם כל בכור, דא הוא פרסומי ניסא זה היה פרטום הנס כשראו שהמצרים מקברים את כל הבכורים שהכהה ה, ובזה הבינו שתירוץ להם שלכן היה בלילה לפי שנעשה עיי מדת הלילה שהיא המלכות, ובכל זה היה פרטום לנס לפי שביהם קברו את המתים ויצאו ישראל ביד רמה.

(דף לח ע"א, ובביאורינו ברך ה עמ' תל)

שבח דא שידרא

הgid אליהו הנביא שהיה כמוש הוזהר עד הדור האחרון, ואו יתגלה חכמת הוזהר כדי שbezotot זה יגאלו ישראל, כשם שלא נגאלו ישראל מצרים עד שהוצרך הקב"ה לקדשם בדם פסה ובדם מילה, כן גואלה העתידה לא יהיה הגאולה עד שייצו לתוספות הקדושה הו (הוזהר הקדוש) והוא רצון האיל תברך, ואשר הזוכה בה, ועליו נאמר (תהלים צא, יד) 'אשגבו כי ידעשמי'.

(השל"ה ח"א, עשרה מאמרות, מאמר ראשון)

הזהר בקדוש" ע"פ "מתוך מדבש" הפירוש הנפלא שהתקבל בכל תפוצות ישראל

פורמט כיס
"זבלתך בדור"
מהדורות ר' יוסף
צבי עברנער
[cm 16.5/11.5]

פורמט רגיל [cm 24/17]

פורמט ביגז - מהדורות ר' הערשל וועבער
[cm 17/12]

